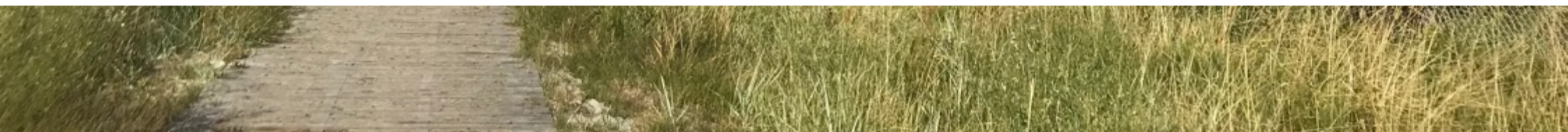

Hverdagsliv, fysiske rammer og organisering af boligfællesskabet Broen, Køge Kyst

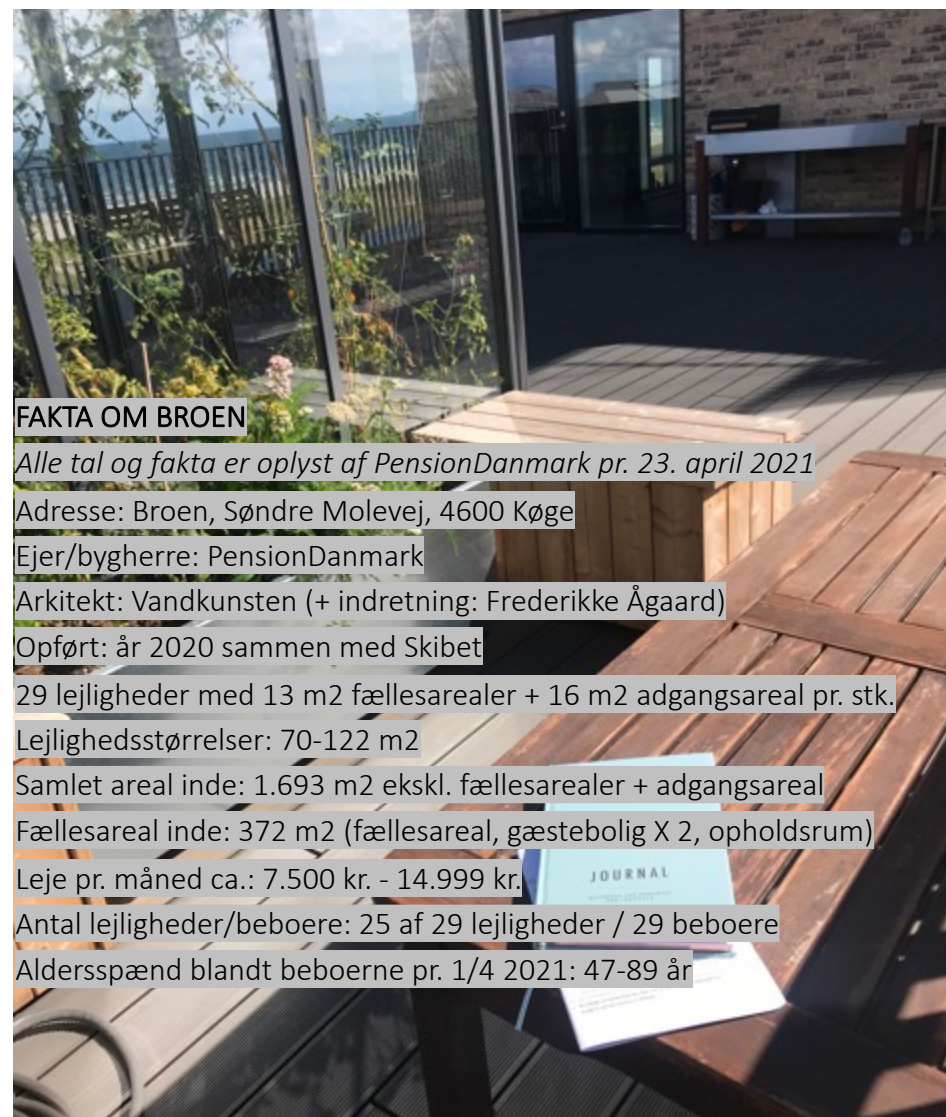
Slutrapport, oktober 2021

Kvalitativ evaluering af stedet som ramme for hverdagsliv og fællesskab for seniorer i Broen, Køge Kyst

Et samarbejde mellem Realdania og Antropologerne, 2020-2021

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	04
Rapporten	04
Forord	05
Resumé	07
Om undersøgelsen	08
 BROEN, KØGE KYST – FÆLLESFACILITETER	 10
Beskrivelse og analyse	11
01 – Fællesfaciliteter	12
02 – Analyse af beboernes input	23
 ANALYSE	 31
01 – Forventninger og ønsker til at bo i Broen	32
02 – At flytte ind og bo i Broen	34
03 – Organisering og forventningsafstemning	41
04 – Fællesskab og trivsel	44
 BROEN, KØGE KYST – KONKLUSION OG ANBEFALINGER	 48
Konklusion	49
Anbefalinger	50
Råd og ønsker til nye byggerier	51

FAKTA OM BROEN

Alle tal og fakta er oplyst af PensionDanmark pr. 23. april 2021

Adresse: Broen, Søndre Molevej, 4600 Køge

Ejer/bygherre: PensionDanmark

Arkitekt: Vandkunsten (+ indretning: Frederikke Ågaard)

Opført: år 2020 sammen med Skibet

29 lejligheder med 13 m² fællesarealer + 16 m² adgangsareal pr. stk.

Lejlighedsstørrelser: 70-122 m²

Samlet areal inde: 1.693 m² ekskl. fællesarealer + adgangsareal

Fællesareal inde: 372 m² (fællesareal, gæstebolig X 2, opholdsrum)

Leje pr. måned ca.: 7.500 kr. - 14.999 kr.

Antal lejligheder/beboere: 25 af 29 lejligheder / 29 beboere

Aldersspænd blandt beboerne pr. 1/4 2021: 47-89 år

Hej beboer i Broen

Der er zoom-workshop man 22/3 kl. 19-21
 Vælg et billede (1-18) som beskriver
 hvordan du oplever at bo her

Har du spørgsmål (eller vil du
 gerne møde kam det ras endnu)
 Kontakt da Rikke Ølk 28/11/2010
 eller Bodil Skov 61389593

Vælg dit billede

Rikke Antropologerne
 evaluerer for
 Jesperkøbenhavn.....

“

VISION Gode, sociale relationer er
 væsentlige for menneskers trivsel og
 tilfredshed med livet, og de fysiske ram-
 mer, vi bor og arbejder i, skal derfor give
 mulighed for at opbygge og styrke disse
 relationer.

”

← Vær med ☀️ →

Skriv til ru@antropologerne.com
 hvis du ikke allerede er men gerne
 vil tilmeldes ☺️

Fire Personer i Fokus i Værktøjsgruppen

WORKSHOP
 ZOOM 22/3 19-21

Invitation til deltagelse i fokusgruppe med Antropologerne
 Kære beboer i Råge Kyll Broen

RAPPORTEN

En kvalitativ undersøgelse og evaluering af Broen som ramme for hverdagsfællesskaber

RAPPORTEN

Analysen og denne slutrapport er udarbejdet af konsulenthuset Antropologerne Rikke Ulk ApS for Realdania A/S.

TAK OG ANONYMITET

Tak til beboerne for at tage sig tid til at vise Antropologerne rundt i Broen og deltage i interviews og fokusgrupper, og i foråret 2021 i Zoom-møde og telefon-interviews, og for at bidrage med åbne, ærlige og konstruktive input til deres eget, de kommende og fremtidens boligfællesskaber. Beboere, der har deltaget i undersøgelsen, er anonyme og fremgår kun med køn.

LEVERANCER

Denne rapport er er anden kvalitativ evaluering af de fysiske og organisatoriske rammer for seniorer i forskellige alders og deres ibrugtagning af nybyggede seniorbofællesskaber, opført for at fremme hverdagsfællesskaber og livskvalitet blandt seniorer i Danmark. På Realdanias hjemmeside ligger første rapport om Kamelia Hus på Grønttorvet i Valby, København, 60+-årige. Broen, Køge Kyst er et boligfællesskab for mennesker 50+-årige.

Realdania

CVR-nr.: 55542228

Jarmers Plads 2

1551 København V

Kontakt: Henrik Mahncke / Stig Hessellund

+ 45 21 22 37 29 / +45 30 99 60 05

hma@realdania.dk / she@realdania.dk

www.realdania.dk

Antropologerne Rikke Ulk ApS

CVR-nr.: 32261574

Stauns 3

8305 Samsø

Kontakt: Rikke Ulk

+45 28 11 20 10

ru@antropologerne.com

www.antropologerne.com

FORORD Realdania

I Danmark bliver der flere og flere ældre, og i 2040 vil hver 4. dansker være over 60 år. Det er en udvikling, som udfordrer boligmarkedet, fordi udbuddet ikke altid modsvarer fremtidens krav. Men det kan også betyde, at der bliver flere ensomme.

Det er nemlig i alderdommen, at ensomheden stiger mest set over et livsforløb. Ensomhed betyder reduceret livskvalitet og er et massivt samfundsproblem, der i dag påvirker over 100.000 ældre.

I september 2016 igangsatte Realdania initiativet Rum og fællesskaber for ældre. Ambitionen er at indgå i partnerskaber med private investorer og den almene sektor for at udvikle, afprøve og skalere nye koncepter for seniorbofællesskaber på tværs af økonomiske og sociale skel blandt ældre.

I alt er Realdania involveret i 11 nye seniorbofællesskaber og vi ønsker at lære af hvert eneste af dem. Således vil vi med antropologiske metoder og via genbesøg efter indflytning indsamle konkret viden om, hvor fællesskaber opstår inden for bygningens forskellige arealer og funktioner, samt identificere designprincipper til inspiration for kommende seniorbofællesskaber.

Evalueringsfokus er således på bygningen og ikke dens beboere eller bygherren. Men den væsentligste kilde til at forstå, hvordan fællesskaber opstår, er beboerne. Det er deres oplevelse og erfaring, som denne publikation bygger på.

God læselyst, Stig Hessellund

FORORD

PensionDanmark

Broen er det første realiserede byggeri i PensionDanmarks portefølje af livsstilsboliger 50+, der henvender sig til par og singler over 50 uden hjemmeboende børn. Livsstilsboliger 50+ er et boligkoncept, der bliver realiseret flere steder i Danmark, men hvert enkelt projekt er lokalspecifikt og udvikles med blik for stedets kvaliteter og i dialog med de kommende beboere, der er med til at sætte deres præg på de fælles rammer. Broens særlige profil, der bliver beskrevet i projektets værdiprogram, handler om natur- og friluftsliv og god mad. Det skaber en interessemæssig fællesnævner for beboerne, som man kan bygge aktiviteter fællesskaber omkring.

Visionen for Broen, og PensionDanmarks livsstilsboliger generelt, er at skabe boliger med hverdagsfællesskab, hvor man ikke enten er "hjemme hos sig selv" eller "henne i fælleslokalet". I Broen er man hjemme så snart man sætter nøglen i hoveddøren ved det store fællesrum i stuen. Bebyggelsen som helhed skal give anledning til at hilse på, og de fælles arealer skal opleves som en udvidelse af boligen, der understøtter hverdagens gøremål som at arbejde hjemme, lave mad, arbejde kreativt, dyrke grønt. Fællesrum er ikke adskilt fra boliger, men spredt rundt i bebyggelsen, så de fælles aktiviteter altid er synlige og tæt på. Arkitektonisk er der lagt stor vægt på at skabe attraktive fællesarealer, og det store fællesrum har helt bevidst fået den bedste placering ud mod strandengen.

Livsstilsboligerne skal således være med til at udfordre grænserne mellem boligens private rum og de fælles arealer. Konkret har en række begrebspar været styrende for udformningen af byggeriet.

ALENE/SAMMEN

Fællesrum skal invitere til at man både bruger dem alene og sammen.

HVERDAG/FEST

Fællesrum skal kunne bruges både til hverdag og til fest og indeholde mindre nicher og zoner med forskellige stemninger, så man kan indtage dem på mange måder.

SOCIAL/PRIVAT

Fællesskab skal være en mulighed, ikke en nødvendighed. Alle basale funktioner er derfor til stede i boligen. Man skal kunne være privat for at være social.

ADGANG/ANLEDNING

Adgangsrum tænkes som anledninger til fællesskab. Opgangen har nicher for ophold. Altangangen er bred nok til at have et bord, en stol og en plante. Det store fællesrum er placeret ved ankomsten, så man oplever fællesskabet, når man går til og fra.

Vi formulerede tilgangen som "sutsko-kriteriet" da Broen blev tegnet. Alt skal føles hjemligt. Den tankegang blev taget med i beboerprocessen forud for indflytning, der blev faciliteret af Andel i samarbejde med Together Architecture og Tagtomat, hvor beboerne var med til at indrette fællesrummene med en blanding af egne og nye møbler for at skabe følelsen af et nyt, fælles hjem.

Samarbejdet med beboerne, med vores tværfaglige rådgiverteam og ikke mindst Realdania har været afgørende for at realisere Broen. Vi takker Realdania for at muliggøre et særligt udviklingssamarbejde og for at tage initiativ til at samle op på læringer og erfaringer, som kan komme os og andre bygherrer til gode fremover.

RESUMÉ

Hverdagsfællesskaber, fællesrum og kvaliteter ved Broen i det første brugsår, 2020-2021

ET FÆLLESSKAB I NATURSKØNNE OMGIVELSER – DEN BREDE RAMME

Beliggenheden ved stranden og med et vidtstrakt, fredet naturområde lige uden for terrassen har stor betydning for beboernes valg af Broen. De er stolte af beliggenheden og nyder den. Alle fremhæver de naturskønne omgivelser. De fortæller, hvordan de bruger og forventer at bruge naturen omkring Broen til fysiske og sociale aktiviteter – de gør det allerede, men er naturligvis begrænset af corona. En vandregruppe er etableret. Beboerne tager på tur i området og på Sjælland. De deltager i vinterbads- og kajakroningsfællesskab. Nogle beboere går op i blomsterbinding og pryder vaser og borde i fællesrummet med buketter af blomster og grene fra området. Den fælles interesse for natur, havet og det levende er et godt udgangspunkt for interesse- og hverdagsfællesskaber. En lille arbejdsgruppe genåbner drivhuset på tagterrassen. Det glæder de sig til.

ORGANISERET OG SPONTAN AKTIVITET – RUM SOM EN NÆR, FÆLLES RAMME

Tirsdag er fællesspisningsdag, og kokketjansen går på tur. Man bruger køkken/fællesrum. Dem, der laver mad og køber ind, opklarer, hvem der kommer. Broen har ingen Borigo-app, men mailliste og en Google-kalender. Et par er værter i egen bolig for improviserede lørdagssammenkomster med nachos, drinks og grin. En fredagsbar er startet i opholdsrummet på 3. sal (hvor også vaskeri og tagterrassen er), men er flyttet ned i fællesrummet i stuen. En krea-gruppe bruger værkstedet, som ligger i forlængelse af køkken/fællesrum i fin sameksistens med kontorplads til hjemmearbejde. Efter en periode i efteråret, hvor flere samledes til tema-krea-aftner bruges værkstedet i marts 2021 af en lille coronabobbel. Træningsrummet på 1. sal bruges og er indrettet med flere maskiner. Beboerne har søgt om en læ-løsning på terrassen, hvor det blæser, og bruger drivhuset. Fællesrummet i stuen er Broens hjerte, et sted, alle holder af.

OM UNDERSØGELSEN

Formålet med en kvalitativ evaluering af rum gennemført af ikke-arkitekter (antropologer)

FORMÅL MED UNDERSØGELSEN

Analysen i denne rapport skal skabe ny beboer- og hverdagsnær læring om, hvordan fysisk indretning af boligfællesskaber påvirker de sociale relationer. Realdania ønsker følgende besvaret kvalitativt:

TRE PRIMÆRE KERNESPØRGSMÅL, SOM UNDERSØGELSEN SKAL BESVARE:

1. Hvordan bruger beboerne de forskellige fællesarealer, hvordan opleves og fungerer de i praksis? (tiltænkt vs. faktisk adfærd og brug)
2. Hvordan opstår de sociale fællesskaber? (fysisk i boligfællesskabet; fx terrasse, fælleskøkken, opholdsrum og vaskerum)
3. Hvilke arrangementer og traditioner opstår, og hvad betyder disse i ift. "hverdagslivet"?

TO SEKUNDÆRE KERNESPØRGSMÅL, SOM UNDERSØGELSEN SKAL BESVARE:

4. Hvordan organiseres boligfællesskabet før, under og efter indflytning?
5. Hvilke formelle regler og uformelle kodeks findes? Udvikling – hvilken læring ses undervejs i behovet?

OM UNDERSØGELSEN

Undersøgelsesspørgsmål og om det kvalitative datagrundlag

NÅR ET VÆRDIPROGRAM MØDER PRAKSIS – VI HAR UNDERSØGT:

- Hvorvidt og hvordan Broen "understøtter et hverdagsfællesskab, hvor de fælles rammer styrker kendskabet til naboen og dermed villigheden til at hjælpe og muligheden for at bidrage til fællesskabet" som beskrevet i værdiprogrammet, s. 11.
- Hvorvidt og hvordan der i fællesrummene opstår "aktive fællesskaber, praktiske fællesskaber og sociale fællesskaber, det spontane møde samt det fællesskab, som udgøres af den stille sameksistens, eller blot visuel kontakt mellem naboer" kommer til udtryk, jf. værdiprogrammet, s. 21.
- Hvilken betydning boligfællesskabets på forhånd udvalgte interesseområder "friluftsliv og hav samt mad og dyrkning" har for fællesskabet og sammenholdet blandt beboerne, jf. værdiprogrammet, s. 21.

ET MODSÆTNINGSFYLDT KVALITATIVT DATAMATERIALE – SOM ANALYSERES:

Denne rapports datagrundlag er i alt syv telefoninterviews med beboere og to feltbesøg efterfulgt af fokusgrupper (fysisk og virtuelt i Broen i 2020-2021):

- Fire telefoninterviews med beboere om oplevelser med indflytningsperioden
- Forfelt med besøg i Broen til billedtagning og kortlægning af fællesområder til udarbejdelse af øvelser, miniinterviews med vicevært
- Feltbesøg med observation af brug af fællesområder, miniinterviews m. syv
- Fokusgrupper med i alt ni (+1) beboere (nogle gengangere fra feltbesøg)
- Feltbesøg med observation af brug af fællesområder, miniinterviews m. seks
- Fokusgrupper med i alt ni (+1) beboere (nogle gengangere fra feltbesøg)
- Tre telefoninterviews med beboere indflyttet efter september 2020.

I alt har vi talt med 13 beboere i 2020, og 13 i 2021. Beboerne har naturligvis forskellige perspektiver. De har haft rapporten til kommentering/godkendelse.

Broen, Køge Kyst

Seniorboligfællesskabets fællesfaciliteter

FÆLLESFACILITETER

Beskrivelse og analyse af de forskellige fællesfaciliteter og beboernes oplevelser af dem

ANALYSE AF RUM

På de næste sider (s. 11-30) gennemgår vi Broen rum for rum og øvelse for øvelse for at vise, hvad der fungerer godt til fællesskaber, og hvad der fungerer mindre godt.

DER ER MEGET, DER VIRKER

Der er naturligvis ikke én sand og samlet vurdering og konklusion på, hvilke rum og fællesfaciliteter der virker og opfylder forventningerne for de mange forskellige mennesker, der har valgt at flytte ind i Broen. Men der tegner sig et billede i analysen af interview og af fokusgruppernes dialog samt de deltagende beboeres præsentation i plenum af øvelser og vurderinger af fællesfaciliteterne i Broen. Stueetagen virker. Beboerne er glade for det store fællesrum og køkken, værkstedet/ kontoret, der kan blive delt eller lukkes af. De er glade for indretningen og ibrugtagningen af fælles ting som spil og legetøj og bøger. De oplever fællesfaciliteterne har gode toiletter og en fin placering, fordi dem, der kommer og går, ledes forbi fællesområdet og kan sige hej – og fordi også forbipasserende udenfor kan kigge ind, lige såvel som beboerne, når de opholder sig i fælleslokalerne, kan kigge ud og følge med i livet og årstiderne.

PRAKTISKE UDFORDRINGER

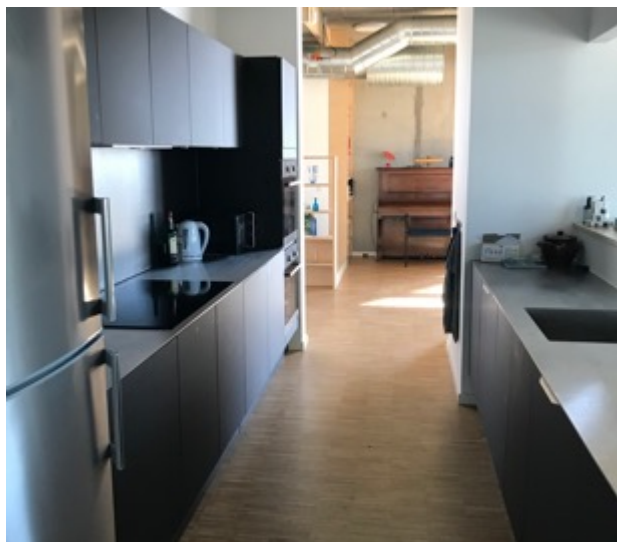
Når beboerne i undersøgelsen vurderer kælderens, de tunge brandsikre døre, driften af p-kælderens og deres vilkår for ind- og udgang nede, kunne en del være løst bedre, mener de. Det har betydning for mange, at der er god og nem adgang for og services til gæster (familie og venner). Da undersøgelsen gennemføres er der hverken mange gæster grundet corona, gæsteparkeringen har været dårligt markeret og bookingen af en fælles gæstetøjlighed svær.

BROENS FÆLLESFACILITETER – OPSUMMERING AF BEBOERNES OPLEVELSER

FÆLLESFACILITETER

Stueetage, fælleskøkken og spiseplads

FÆLLESKØKKENET ER KOMMET GODT I BRUG

Beboerne bruger køkkenet fast hver tirsdag til fællesspisning. Der har der været andre fællesspisninger og fejring i fællesskabet af fx beboeres fødselsdage. Ved besøget i september 2020 er det tydeligt, at man bruger køkkenet som tekøkken i dagligdagen (tager vand og laver te og kaffe). På køl var en lille samling af den populære italienske aperitif Aperol indkøbt og klar til at lave drinks af. I marts 2021 var tirsdagsmiddagene fortsat under hensyntagen til afstand/hygijne – men jo for max 10 personer. Man glæder sig til at kunne være flere.

FÆLLESRUMMET ER SOCIALT OMDREJNINGSPUNKT

Stueetagens fællesrum med plads til madlavning, spisning og samvær er et socialt omdrejningspunkt. Det er her, man nemt kan mødes, og hvor der er plads til en større flok. Det er ikke indrettet, så der er default plads til alle ca. 40 beboere. Som udgangspunkt er der ikke spiseplads til alle beboere på samme tidspunkt – men bordpladsen kan udvides i tilfælde af større spisearrangementer. Der er foldevæg ind til 'værkstedet'/kontoret, der kan tages i brug, og der er indkøbt ekstra stole. Denne fleksibilitet er indtil videre uafprøvet.

UKLARHED OMKRING KØKKENUDSTYR

Også små ting som køkkenredskaber og maskiner er at regne som fællesfaciliteter og noget, man i fællesskab beslutter, indkøber eller modtager donationer af. Til processen omkring indkøb af køkkenudstyr fortæller de først indflyttede beboere at de selv har skudt noget ind i fælleskøkkenet af det køkkenudstyr, der manglede. De kunne have gemt og bidraget med mere, havde de vidst, at der manglede køkkenudstyr, pointerer de. Aftaler om nyt fælles ejerskab af fx beboers private ting til køkkenet skal afklares og besluttes.

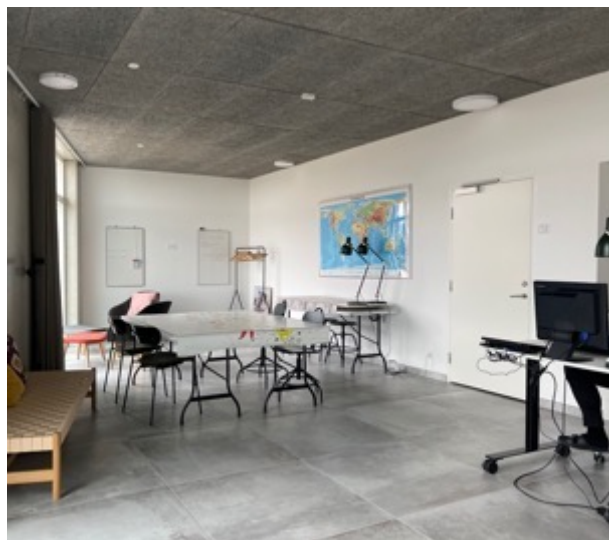
FÆLLESFACILITETER

Stueetage, værksted/kontor

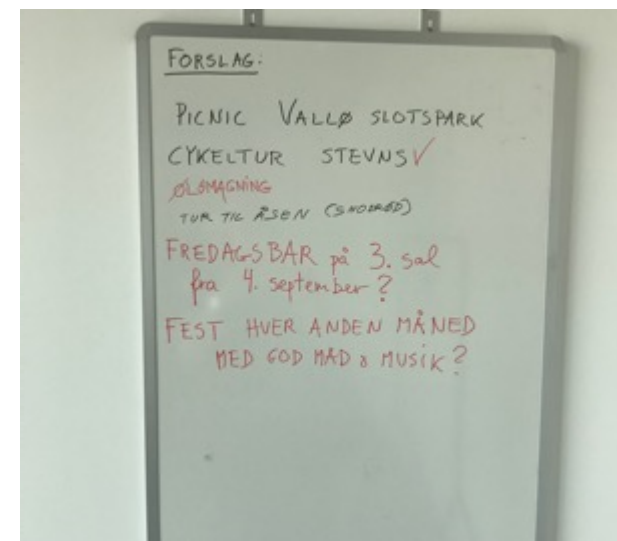
VÆRKSTED STARTER SOM KONTORPLADS

En beboer har pga. hjemsendelse i coronatiden brugt værkstedet/kontoret til sit arbejde. Ved besøget i september 2020 har tre af de fire nye lamper, der står på bordene, ubrudte, oprullede ledninger og har ikke været tilsluttet. Briksen er brugt lidt, fortæller en beboer, der er mormor, og som ofte har sit barnebarn på besøg. I marts 2021 er hjemmekontoret rykket til side, og to værkstedsborde sat op. Man deler og tager hensyn, så alle kan være der. Nogle synes ikke, at man som fællesskab kan omdefinere en tiltænkt og lovet funktion fra værdiprogrammet.

I 2021 ER VÆRKSTEDET ET KREA-VÆRKSTED

Netop værkstedet, som er nævnt som værksted i værdiprogrammet, er et eksempel på uklarhed om beslutningsmandat mht. brug og indretning af rum. *"I værkstedet er jeg på hjemmebane. Det er et godt arbejdslokale, med godt lys. Vi har sat nogle borde op og købt voksdug for at passe på bordene og vi bruger noget gulvpap for at skåne det fine gulv."* Flere beboere oplever, at værkstedet næsten er for fint og man vil ikke bruge det til pleje af kajakker og andet udstyr. Når rummet skal kunne fungere som fleks-rum til større arrangementer sætter det en grænse for hvor 'groft' værkstedet kan blive.

TAVLE MED INFORMATION OM AKTIVITETER

Fordi der i sommeren 2020 er indflyttet få beboere, som, selvom de kender hinanden relativt godt, har behov for at kunne kommunikere, ses en tavle for enden af værkstedet/kontordelen af fællesrummet i stueetagen. På tavlen kan skrives forslag:

- Picnic til Vallø Slotspark
 - Cykeltur til Stevns ✓
 - Ølsmagning
 - Tur til Åsen (snobrød)
 - Fredagsbar på 3. sal fra 4. september?
 - Fest hver anden måned med god mad og musik
- I marts 2021 bruges fællesmail, møder og kalender.

FÆLLESFACILITETER

Stueetage, opholdsareal med nicher og sofagrupper

SOFAOMRÅDET BRUGES IKKE ENDNU

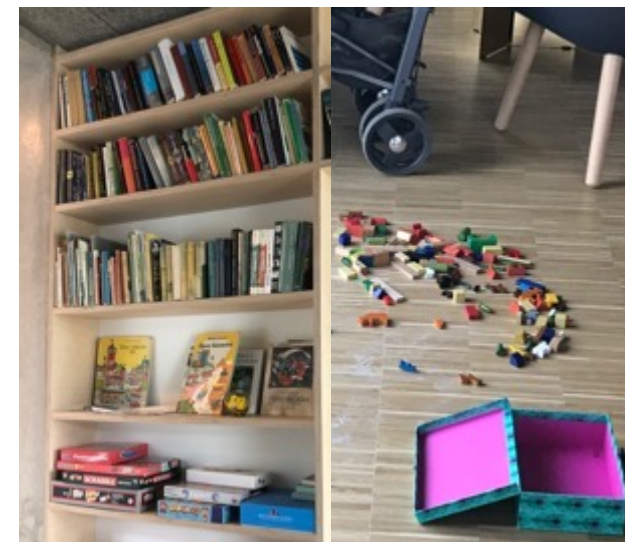
Der har været tale om en tv-stue: *"Så er der sofa-hyggegruppen. Den er endnu ikke blevet brugt til noget. Det er, som om det er for sammenklemt. Og muligheden for tv er ret svær. Men vi har snakket om at søge en fond med en projektor dernede, så med en sofa kan man blive klar til Vild med dans."* *"Jeg kan egentlig godt undre mig over nogle gange, at vi ikke har siddet der, for vi kan godt sidde der med den fine udsigt – men det gør vi ikke."*

Beboerne har prioriteret de afsatte midler til indkøb af træningsmaskiner frem for til et tv/Chromecast.

HYGGE-/SIDDEOMRÅDE SKABER PLADS TIL OPHOLD

Foran 'baren'/køkkenet og op ad de store vinduer mod verandaen og den smukke, åbne strandeng (det naturfredede område) står en gruppe lænestole. De kan flyttes rundt og arrangeres forskelligt. Beboerne bemærker, at de nok må flytte dem ofte, når der kommer op til 40 beboere, for at give plads til fællesspisning og møder for alle. Det er en balance at indrette til både hverdag med spredt brug og fest eller intensiv fællesmøde-brug. Også i marts 2021 ser det hyggeligt ud, og stolene bliver brugt til ophold i stueetagens fællesrum.

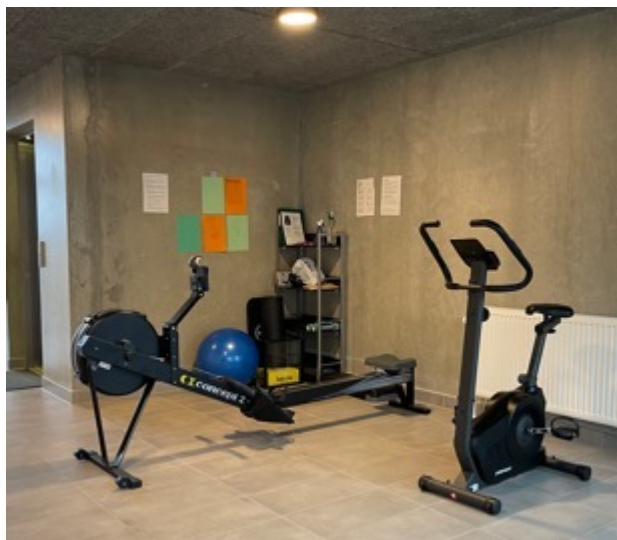

LEG OG LIV I RUMMET KOMMER TIL OVER TID

Der er masser af plads til ting og sager i stueetagen; væggene er beklædt med hylder, og der står reoler rundt omkring. En beboer fortæller stolt i marts 2021, hvor fint hun synes, det er indrettet, og hvor meget hun tvivlede på, at de nogensinde ville få hylderne fyldt ud. De er nu smukt dekoreret med bøger, pjecer, pyntegenstande og legeting til børn. Mange beboere har børnebørn, og nogle kommer ofte på besøg og/eller for at blive passet. Det giver liv og skaber hjemlighed i Broen, at man indretter langsomt sammen ud fra, hvad der giver liv.

FÆLLESFACILITETER

1. sal, gæsteværelser og fælles terrasse

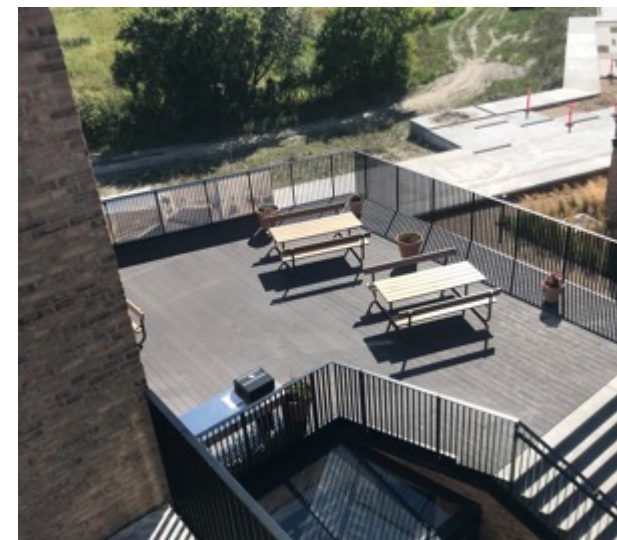
MOTIONSNUM OG TRÆNINGSNUM I FULD BRUG

I september 2020 var motionsrummet indrettet med blot en motionscykel. I marts 2021 er der sket noget: *"Her har vi en romaskine, en kondicykel, og så har de forskellige selv bidraget med sportsudstyr, de kunne undvære: yogamåtter, håndvægte og elastikker og en step-ting. Og så ved jeg, at [navn] hun kører hver måned "månedens mest ihærdige person", altså den, der har trænet mest. Der er en del, der ror rigtig meget, så der er fin aktivitet deroppe. Det er faktisk ret godt brugt."*

GÆSTEVÆRELSE VIGTIGE FOR GÆSTFRIHED

Beboerne siger, at det har stor betydning for dem, at der er gæsteværelser til rådighed i Broen. Så venner og familie kan overnatte i forbindelse med besøg. Fordi mange i deres boligsifte har erstattet hus med mange rum med en mindre lejlighed og mange fællesfaciliteter, har gæsteværelse høj kurs og medbetydende for valget af bolig. Mange af Broens beboere ved dog ikke, at faciliteten deles med Skibet, og flere finder lejen dyr. Kontrakten til at leje et gæsteværelse er omstændelig og bureaukratisk, og det har været teknisk svært at booke gæsteværelse og få rettet fejl i systemet.

TERRASSE TAGER LIDT TID AT TILEGNE SIG

Terrassen på 1. sal deles med Skibet. Der er direkte adgang til terrassen fra gårdspladsen. Flere beboere fortæller i september 2020, at de ikke bruger denne terrasse, fordi den deles med beboere i Skibet: *"Fællesterrassen, den har vi afskrevet. Den ude foran gæsteværelserne. Den bruger vi ikke, for den er åben for alle de andre."* I marts 2021 har flere vænnet sig til den, særlig dem, der bor i gården eller i de lejligheder, der vender mod havet, og som nu har nybyggeri foran sig. De bruger lejlighedsvis terrassen på 1. sal. Der er en skøn udsigt, og der blæser mindre her end på Broens tagterrasse.

FÆLLESFACILITETER

Altangange, opgange og toiletter (alt tæller med i boligens samlede kvadratmeter)

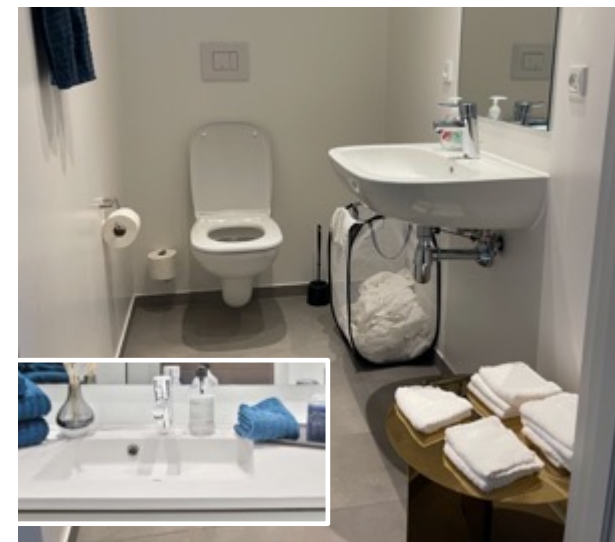
LIV PÅ ALTANGANG, MEN OGSÅ OPLEVET SPILD

På 2. sals altangang har en beboer i sommeren 2021 indrettet sig med blomster, bord og stole. Denne markør af liv og hjemlighed betyder meget for fornemmelsen af at bo et beboet sted. Flere steder er der egne blomster og stole, skamler, pyntegenstande, planter og aktivitet foran dørene og på de indre gange også. At skabe hjemlighed tager tid, og det virker. Flere beboere oplever dog at altangangene for brede. De vil hellere have haft større lejligheder end meget plads til gennemgang.

OPGANGE HAR (FOR) GOD PLADS

En af de senest indflyttede beboere udtrykker oplevelsen af den (for) gode plads på gangarealer og i opgange således: *"Det er dejligt, at man kan sidde forskellige steder. På terrasserne. Men der er virkelig for meget spildplads på gangene uden for lejlighederne. Jeg forstår det ikke! Der er spildplads. Tomt. Bare tomt. Selvom nogen forsøger at sætte lænestole op og gøre det hyggeligt, virker det forkert på mig, at der går så meget plads til spilde uden for lejlighederne."* Nye byggerier kan med fordel eftergå princippet: nære udendørsarealer.

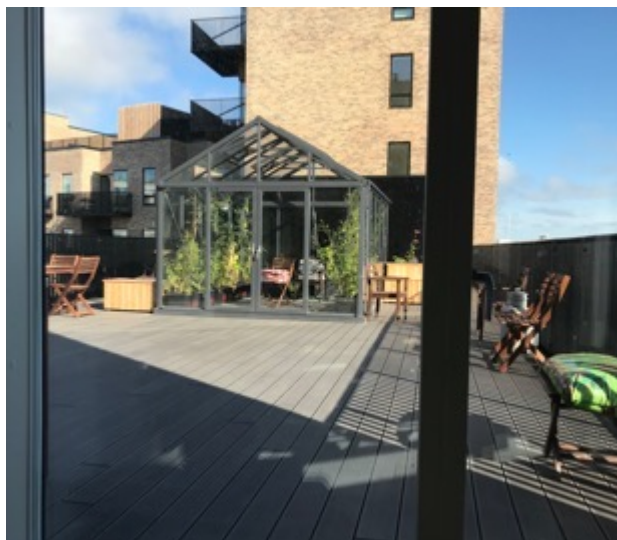

TOILETTER

På toiletterne i fællesarealerne er der sørget for udvidet håndhygiejne i marts 2021, anden gang Antropologerne er på besøg. Det er noget, beboerne var fælles om at beslutte i en tid, hvor man var sammen ved at holde afstand. Ang. toiletter og håndvaske er der hensyn, arkitekterne bør kende, fx hvordan det er at barbere sig i de private badeværelshåndvaske: *"Det er svært med en stor, firkantet, flad håndvask. Der er enormt langt ind til hanen, når man skal have vandet op i hænderne. Og det plasker og sprøjter mere end nødvendigt. Jeg bryder mig ikke om elementerne."*

FÆLLESFACILITETER

3. sal, tagterrasse og drivhus

TAGTERRASSEN ER KOLD OG FORBLÆST

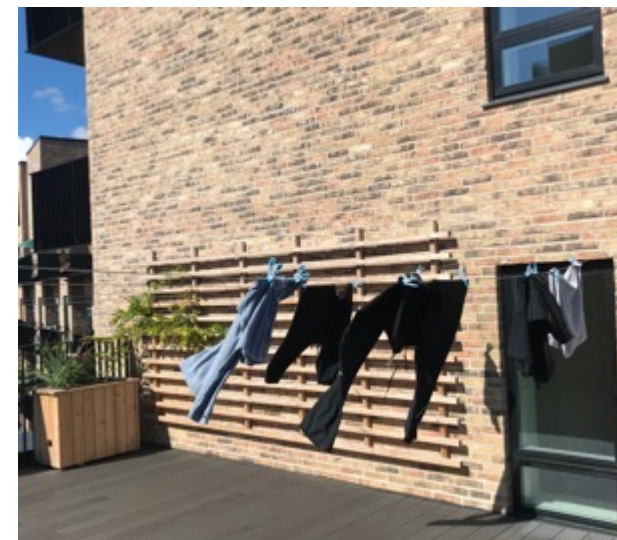
Der er meget blæsende på tagterrassen, som får vinden fra havet lige ind. For nogle er det derfor for koldt at opholde sig deroppe, mens det har fungeret for andre. *"Vi har jo noget fællesskab deroppe omkring planterne og sådan. Vi går lidt rundt, og tørrer vores tøj, men vi har ikke siddet og hygget deroppe, fordi det er simpelthen for koldt."* *"Jeg har spist morgenmad deroppe med to andre. En anden beboer solbader deroppe."*

Bestyrelsen har haft møde med DEAS og Pension-Danmark om læ-løsning, og den ser man frem til.

FÆLLES DYRKNING PÅ TAGTERRASSEN

Hjulpet af firmaet TagTomat har beboerne i sommeren 2020 påbegyndt dyrkning af fx tomater på den fælles tagterrasse: *"Du må gerne gå ind og hente tomater,"* forklarer en beboer en ny medbeboer, der er flyttet ind dagen før fokusgruppen i september 2020. Det er fællesskabets tomater, selvom nogle passer drivhuset og planterne mere end andre. I marts 2021 har man brugt drivhuset igen: *"Vi er fem, og det var der plads til. Vi har lige ordnet og gjort klart: Vi skal se, om nogle frø, vi har samlet sidste år, spirer og kommer igen."*

TØRRESNORE NYDER GODT AF VINDEN

Bag ved drivhuset og skuret gemmer der sig en række tørresnore til fælles afbenyttelse. Som det kan ses på billedet, bliver det brugt. I sommeren 2020 siger én: *"De tre-fire måneder, vi har boet her, har vi været samlet hernede i fællesrummet i stueetagen. Vi har været på tagterrassen en enkelt gang. Jeg tror ikke, det bliver brugt, før der bliver lavet en afskærmning deroppe, fordi der er meget vind."*

I marts 2021 er der dialog om læ-løsning, og man tørrer ikke tøj ude i den kolde vinterblæst.

FÆLLESFACILITETER

3. sal, vaskeri og opholdsrum

VASKERI VED OPHOLDSRUM OG TERRASSE

Vaskerummet er placeret ved siden af et mindre opholdsrum og med udgang til tagterrasse og drivhus. Det giver god mulighed for at møde andre beboere, når man skal have vasket. Også denne fællesfacilitet, og blæsten derude, er der delte meninger om (se emnet til højre):

"Jeg kan godt lide det oppe ved drivhuset. Der ligger så en lille café sammen med vaskemaskinerne. Der møder man nogle, der er på vej til at vaske. Der er andre, der siger, det er frygteligt, fordi det blæser. Men jeg synes, der er dejligt."

PRIVAT BRUG I ET SYNLIGT GENNEMGANGSRUM

Beboerne var i sommeren 2020 glade for deres vaskeri, men det kræver sit at hænge privat vasketøj op, da det er meget eksponeret, som det hænger der i ganglinjen mellem elevator/trappe og tagterrassen. Nogle har gjort det. Der er intet reservationssystem i vaskeriet, men det vil ændre sig, når der kommer fuld belægning, forventer de. I marts 2021 hører vi også fra de helt nyttilflyttede beboere, at maskinerne er langsomme, svære at betjene og svære at vedligeholde. De er ikke tænkt og indkøbt som industrimaskiner til stordrift.

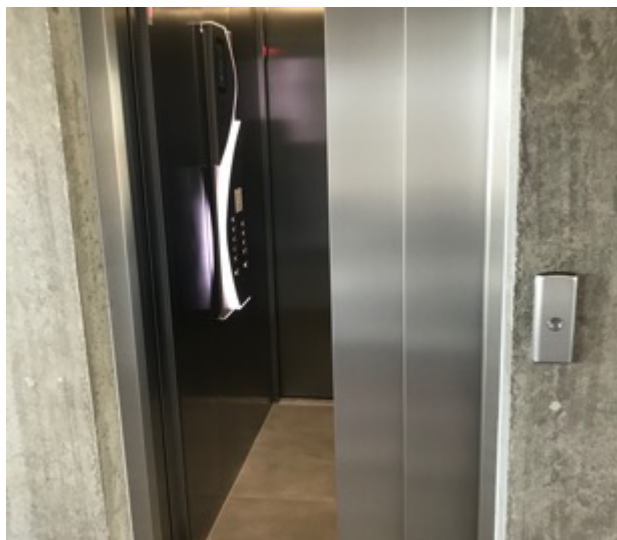
OPHOLDSRUM FORSØGES BRUGT TIL FREDAGSBAR

Beboerne fortæller i september 2020, at de skal begynde at holde fredagsbar her. En beboer, som netop er flyttet fra en anden etage op til 3. etage, har doneret sin reol til området, som vil blive brugt som bar.

I marts er fredagsbaren igen i fællesområdet i stueetagen. Efter at have prøvet 3. sal for en tid rykkede fredagsbaren ned i fælleslokalet, fordi der er mere plads og bedre faciliteter: Særligt toiletter og et bedre køkken og den 'rigtige' bardisk passer godt med fredagsbar-konceptet.

FÆLLESFACILITETER

Elevator, lift og gangareal

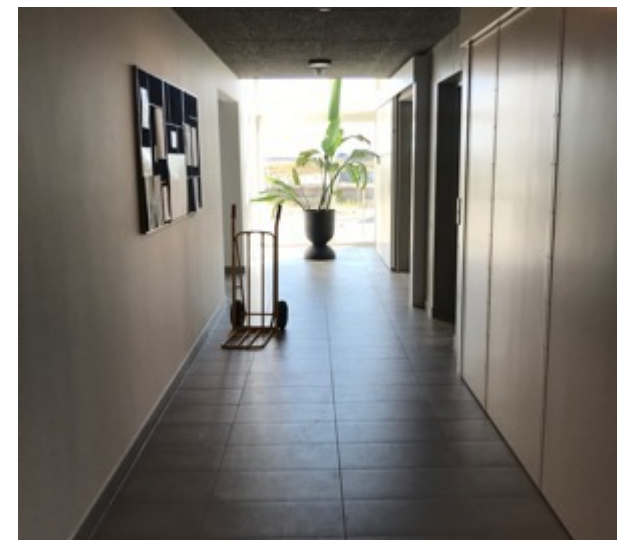
BLANDEDE OPFATTELSER AF ELEVATOREN

"Der er ingen problemer med den elevator. Man kan køre helt ned til sin bil i parkeringskælderen. Det er indrettet fint til det formål. Der er rampe og elevator, der kører helt ned i fælleslokalet. Det er gjort utrolig flot," mener en beboer. En anden beboer er af en helt anden opfattelse, også selvom hun er klar over, hun ikke bor i en plejebolig: *"Elevatoren er for lille, der kan ikke stå en bære inde i den. Så skal man bæres ned ad trappen. Det er da uværdigt, hvis jeg skal bæres ned. Og der er nogle af jer, der står og ser på, at nu bliver jeg båret ned og lagt på en bære."*

TUNGE DØRE OG ET GODT INDGANGSPARTI

En af de ældste beboere har trods sit stadig gode helbred svært ved byggeriets mange tunge døre: *"Men noget, der også er et problem, det er de tunge døre. Mine arme er ved at gå til, hver gang man skal ind et sted. Det er så tungt! Især hvis du skal ned i kælderen. Det er et mareridt! Der er ikke taget hensyn til, at det faktisk er til seniorer, som måske kunne have nogle funktionsnedsættelser."* En anden roser indgangspartiet: *"Jeg går hen imod min postkasse, og så, inden jeg går hen til elevatoren, kigger jeg lige hen og bliver mindet om fællesskabet lige derhenne. Det er godt tænkt."*

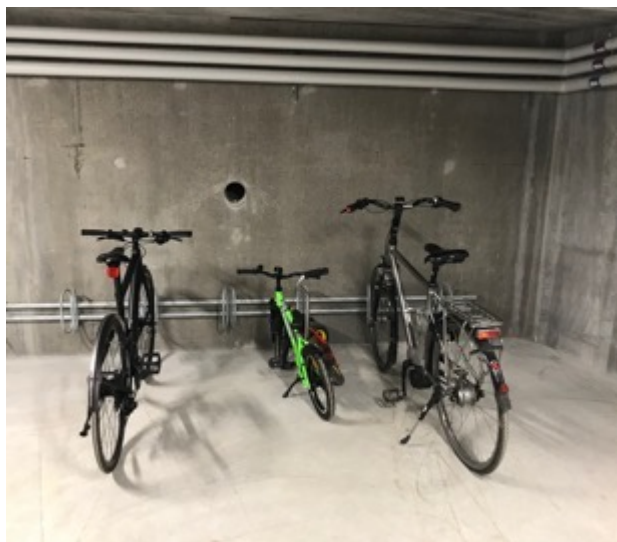

GANG MED OPSLAGSTAVLE ER FORDELINGSRUM

Point of view i dette billede er, lige når man er trådt ind i boligfællesskabet Broen, Køge Kyst. Fordelingsgangen er beboerne meget tilfredse med. Til højre er en smuk overgang (et par trin ned) til området mellem stueetagens køkken/spiserum og kontor/værksted. Der findes et gæstetoilet nede i niveau. Ligeud, bag planten, er et stort vindue (med åben passage mange etager op), hvorfra man ser mod byggeområdet og havnen/havet. På væggen hænger en opslagstavle med formel information samt opslag, beboerne deler med hinanden. Første åbning er elevatoren, anden nedgang til fællesrum.

FÆLLESFACILITETER

Kælder, bilparkering, cykelparkering og depotrum

CYKELPARKERING – ADGANG, DØRE OG EN IDÉ

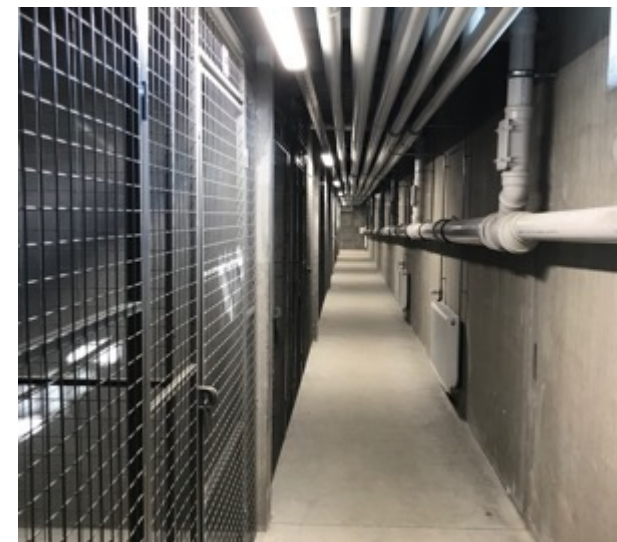
Cykelkælderens fungerer ikke særlig godt, lærer vi allerede ved første besøg i sommeren 2020. Kritikken går på svære adgangsforhold, tunge døre: *"Cykelparkering er meget svær at komme ned til. Så længe at gården er til at komme til med cykel, så står min der. Den må godt stå der."*

I marts 2021 gentages kritikken af adgangsforhold og døre. Beboerne er glade for, at der nu er opsat automatisk døråbner på nogle døre, men hvorfor ikke alle, og hvorfor ikke fra start? Én foreslår, at man i nye byggerier bør eller kan installere vand og afløb i cykelkælderens, så man kan vaske cykel.

PARKERINGSKÆLDER – SKILTNING OG TRYGHED

En tydelig markeret og ren parkeringskælder går bilisterne op i. Nummerering af båse og skiltning af gæste-p-pladser og til gæstehoteller lod vente på sig, men kom i orden. Om p-kælderens hygiejne hører vi, at den er så beskidt, at en beboer fx ikke tager sine pæne sko på derved, men skifter i bilen. Driften er tilpasset i dialog mellem udlejer og beboerforening. P-kælderens opleves ikke ren og indbydende, men generelt som et trygt sted. Én fortæller, at hun føler sig tryk overalt: *"selv nede i den utroligt grimme og beskidte parkeringskælder"*.

DEPOTRUM (+ DIALOG) ER VIGTIG FOR BEBOERNE

Beboere oplever depotrum som vigtige at have. Men netop i Broens depotrum har der være en vandskade, som er anmeldt men ikke løst. Fortidligere husejere, der normalt har haft hånd i hanke med egen forsikring, er det en omvæltning nu som bestyrelse og fællesskab at skulle håndtere eksempelvis sådan en oversvømmelse mellem lejer og udlejer. I marts 2021 er der god dialog om forskellige emner mellem beboerforeningens bestyrelse, DEAS og PensionDanmark. Der er ca. ti sager, man drøfter, og der er kun indtil videre løst fire, lyder det fra formanden.

FÆLLESFACILITETER

Udendørsareal og omgivelser

UDENDØRS TERRASSE ER I BRUG

På trods af at arealet rundt om bygningen i sommeren 2020 fremstår ufærdigt og råt, har beboerne brugt terrassen foran fælleskøkkenet. Der har været grillarrangement, sankthans med bålfad og i 2020 en 1. maj-tale. De udendørs terrasser mod strand og strandeng/naturområde har været meget i brug. Beboerne forestiller sig, at de vil kunne spille petanque eller kongespil her – og drømmer om nogle lidt mere spontane og fleksible fællesaktiviteter, der kan opstå uden et veldefineret rum. Én har haft et bordtennisbord engang – det virker fremmede for fællesskab og samvær.

GÅRDMILJØ MED KLATRESTATIV ER IKKE SPOT ON

Beboerne oplever ikke gården som et sted, man typisk mødes, men nogle beboere bruger området, når de har familie på besøg, fx med mindre børn. Selvom de til at begynde med ikke bruger terrassen på 1. sal, fordi den er delt med Skibets beboere, så er beboerne alligevel glade for, at Broen er en del af Skibet: *"Det er smadder godt! Vi vil gerne have hund og børn, bare lidt på afstand – og det er faktisk hyggeligt! Det giver noget liv og ikke så meget ghettofornemmelse."* En anden siger: *"Hvis der var en petanquebane, tror jeg, vi ville bruge gården noget mere. Legestativet er ikke noget for os."*

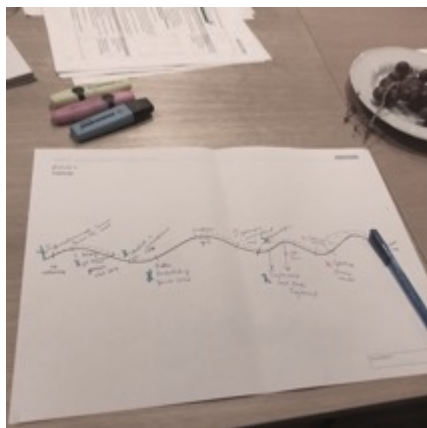
NATUR OG AKTIVITETER I BROENS OMGIVELSER

Beboerne fortæller ved begge besøg, at de går rigtig mange ture i det naturskønne og fredede område lige ud for Broens fællesareal. Flere beboere har meldt sig ind og er blevet en del af vinterbadeklubben 'Valkyrien.' Nogle bruger den dagligt. Der er meget hverdagsfællesskab i at tage en dukkert og en tur i saunaen sammen – om vinteren, men faktisk hele året. Flere af beboerne er medlem af kano- og kajakklubben og bruger den og Broens romaskine flittigt. En gruppe beboere har været på cykeltur ved Stevns. Flere går tur sammen og henter fx vilde blomster ind, som alle kan nyde.

BROENS FÆLLESFACILITETER ANALYSERET ØVELSER FRA FOKUSGRUPPER I 2020 + 2021

FÆLLESFACILITETER

Metoder – Øvelser, der fremmer dialog om steder som ramme for hverdagsfællesskaber

TIDSLINJE

Beboerne udfylder tidslinjen med alle de møder og aktiviteter, de kan huske har fundet sted, siden de først hørte om Broen. Der er både fokus på de formelle og de uformelle aktiviteter og møder. Øvelsen i marts 2021 omhandler tiden fra september 2020 til i dag.

Øvelsen er individuel, hvor hver beboer i stilhed udfylder sin egen tidslinje. Vi spørger ind til henholdsvis formelle og uformelle og organisatoriske aktiviteter.

KORTLÆGNING

Øvelsen viser en oversigt over Broen. Beboerne markerer med farvede prikker de steder, hvor de:

- Gul: Bruger tit/meget
- Rød: Bruger sjældent/ikke
- Grøn: Her er jeg mest tryk
- Blå: Bedste sted til fællesskab
- Hvid: Yndlingssted

Øvelsen er parvis. Beboerne prikker ud og fortæller, hvordan de oplever de forskellige steder i Broen. Også nærområde og omgivelser drøftes.

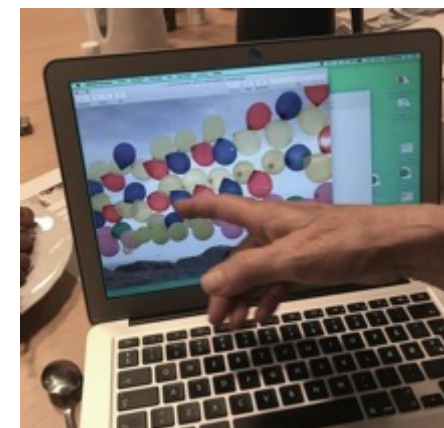
BILLEDKORT PÅ AKSER

Beboerne lægger en række billedkort over alle Broens fællesarealer og rum på to skalaer:

Fra 'fungerer ikke til fællesskab for mig' til 'fungerer godt til fællesskab for mig'.

Fra 'bruger sjældent/aldrig' til 'bruger hver dag/ofte'.

Øvelsen foregår parvis, og beboerne diskuterer, hvor kortene placeres på skalaen. Vi spørger til hvorfor, og om der var forskellige opfattelser af rum.

ASSOCIATIONSBILLEDER

Ud fra 20 associationsbilleder vælger hver beboer det billede, de synes bedst repræsenterer 'Det betyder det for mig at bo i Broen'.

METODEKATALOG af marts 2020

Antropologerne har udviklet et samlet metodekatalog til Realdania som grundlag for kvalitative evalueringer af alle de seniorbofællesskaber, Realdania er med til at opføre.

FÆLLESFACILITETER

Kortlægning af Broen – Makkerøvelser fra fokusgruppe 1 og fokusgruppe 2

YNDLINGSSTEDER

Beboerne har følgende yndlingssteder: drivhus, et nabopars lejlighed, drivhuset og stranden.

MEST TRYK

Beboerne føler sig mest trygge i køkken og opholdsrum i stuen, 3. sals terrasse og altangange.

BEDST TIL FÆLLESSKAB

De steder, der opleves som værende bedst til fællesskab, er: køkken og opholdsrum i stuen, terrasse i stueplan, 3. sals terrasse og stranden:

"Det bedste fællesskab er fællesrummet, tagterrassen, området herude og så stranden."

BRUGER MEST

Beboerne bruger mest køkken og opholdsrum i stuen, vaskerum, parkeringskælder, drivhus, 3. sals terrasse, gårdmiljø og stranden.

BRUGER MINDST

Beboerne bruger mindst gæsteværelser, altangange, 1. sals terrasse, gårdmiljø og værksted.

FÆLLESFACILITETER

Første brug af fællesarealer og status på fællesaktiviteter – Sommer 2020

UDENDØRSAKTIVITETER SOM DE FØRSTE FÆLLESSKABS AKTIVITETER

Beboerne oplyser, at det første, der er blevet skabt fællesskab omkring, er tagterrassen, planter og drivhus.

FÆLLESSPISNING ER BEGYNDT

Beboerne er begyndt på lidt fællesspisning. Denne aktivitet har været bremsset af covid-19, men er fra maj måned 2020 så småt startet op. Der er nu fællesspisning hver tirsdag.

VANDRETURE

Flere af beboerne kan lide at vandre og har været på vandreture sammen i området og rundt på Sjælland. De tror alle, at flere interesse fællesskaber vil opstå løbende og selvorganiseret.

ØNSKE OM VINTERBADEKLUB

Tre beboere vil gerne starte en vinterbadeklub, men venter på, at flere flytter ind, så de forhåbentligt kan få flere med på den idé.

FLERE AKTIVITETER PÅ VEJ

Beboerne er i fuld gang med at finde på flere aktiviteter at lave sammen.

"Nu har vi snakket lidt om at starte nogle grupper op omkring fx noget litteratur. Sådan nogle vinteraktiviteter. Gøre nogle ting, som er mere interessebestemt. At man kunne melde ud, at man har lyst til noget – er der andre, der har lyst til det?"

FÆLLESFACILITETER

Succesvurdering af fællesrum – på akse 'fungerer ikke/godt til fællesskab' (2020)

Fungerer ikke til fællesskab for mig

Fungerer godt til fællesskab for mig

En beboer om indretning af altangang på 2. sal: "Der er gode øl på den terrasse der. Den må godt få et plus opad. Det er så hyggeligt, det arrangement, de har lavet der."

To beboere om elevatoren:

A: "Så er det elevatoren. Den bruger vi dagligt! Vi snakker med folk der."

B: "Ja, for søren! Jeg har sendt kage op til "Navn" med elevatoren. Så den skal lidt ud på fløjen her."

En beboer om stueetagens spise- og opholdsrum: "Det er helt klart topscorer. Det er her, vi mødes!"

FÆLLESFACILITETER

Succesvurdering af fællesrum – på akse 'bruger sjældent/aldrig' (2020)

Bruger sjældent/aldrig

Bruger hver dag/ofte

"1. sals-terrassen bruger vi næsten aldrig, og sofagruppen heller ikke."

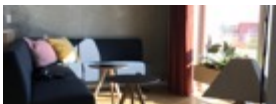
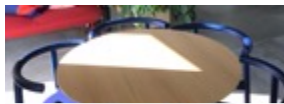
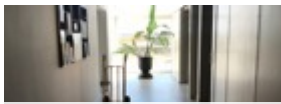
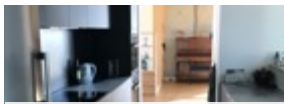
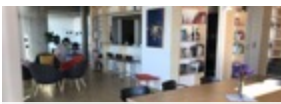
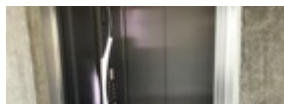
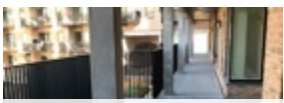
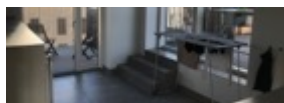
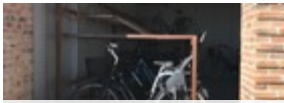
"Altså vaskeriet, det bruger vi jo meget, det er en naturlig del, og parkeringskælder med arbejde. Køkkenet bruger vi jo også meget."

"Udgangene bruger vi tit! Vi bruger den hver dag, hvis vejret er til det, så kan vi sidde og kigge ud på jer andre."

FÆLLESFACILITETER

Succesvurdering af fællesrum 2020

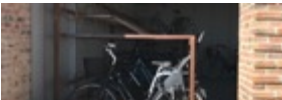
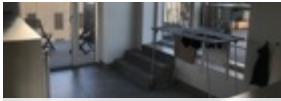
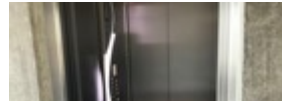
Dette er et kvalitativt øjebliksbillede af beboernes vurderinger af rum, baseret på input fra 12 beboere i september 2020

Færdigindrettet, men ikke i hverdagsbrug		Færdigindrettet og på vej i brug/begrænset brug		Færdigindrettet og i brug /fuld brug	
					
					
					
Funktionsrum, som kan være mødested					
					

FÆLLESFACILITETER

Succesvurdering af fællesrum 2021

Dette er et kvalitativt øjebliksbillede af beboernes vurderinger af rum, baseret på input fra ni beboere i marts 2021

Færdigindrettet, men ikke i hverdagsbrug		Færdigindrettet og på vej i brug/begrænset brug		Færdigindrettet og i brug /fuld brug	
					
					
Mangler beboere					
Funktionsrum, som kan være mødested					
					

Analyse

af proces og forventninger til fællesskabet

Forventninger og ønsker til at bo i Broen

Maj-juni 2020

FORVENTNINGER OG ØNSKER TIL AT BO I BROEN

Refleksioner fra beboere efter indflytning (i maj-juni 2020 under første bølge af corona)

*"Jeg har **meget positive forventninger**. Stedet giver god mulighed for selv at vælge graden af fællesskab. Alle har valgt det, fordi de godt vil fællesskab, men samtidig behøver man ikke sidde hver aften og være sammen om alting. Jeg kan godt lide den blanding, det tror jeg vil fungere godt. Et lyst-fællesskab med ting, man kan melde sig ind i."*

Kvinde, telefoninterview

*"Jeg tror, vi ser ud til at have det fint sammen, os få mennesker. Der er **ved at komme lidt gang i det**. Det er nyt, at vi har samlet os med afstand."*

Mand, telefoninterview

*"Det var det der **fællesskab**, jeg blev interesseret i. Det kunne være hyggeligt at lave noget fællesspisning og samvær. Træne sammen. Drikke en kop morgenkaffe."*

Mand, telefoninterview

*"Årsagen til, at jeg flyttede til Broen, er helt sikkert **beliggenheden**. Jeg kigger ud på stranden – folk render og bader. Jeg er naturmenneske. Naturen er så tæt på. Og så den gamle købstad. Det er noget andet end København. Der er dejlig fred og ro, og der er ikke langt ind til byen."*

Kvinde, telefoninterview

At flytte ind og bo i Broen

September 2020 – marts 2021

AT FLYTTE IND

Oplevelser med tidlig proces, involvering og møde med andre beboere før indflytning

BEBOERMØDER OG PROCES FØR INDFLYTNING

En beboerproces faciliteret af virksomheden Andel har forløbet fra september 2019 og fortsætter efter indflytning i april 2020 med beboermøder. Beboerprocessen har til formål at hjælpe beboerne med at falde på plads og få etableret en beboerforening.

EN OVERVEJENDE POSTIV OPLEVELSE MED BEBOERPROCES

En beboer, som har deltaget i alle beboer- og procesmøder, oplever, at det har været rigtig positivt at møde de øvrige kommende beboere før indflytning og blive inddraget i planlægning, møblering og indkøb. En god proces, synes hun: *"Det har fungeret ganske udmærket. De har gjort sig umage for at skabe en gruppe og inddrage os."*

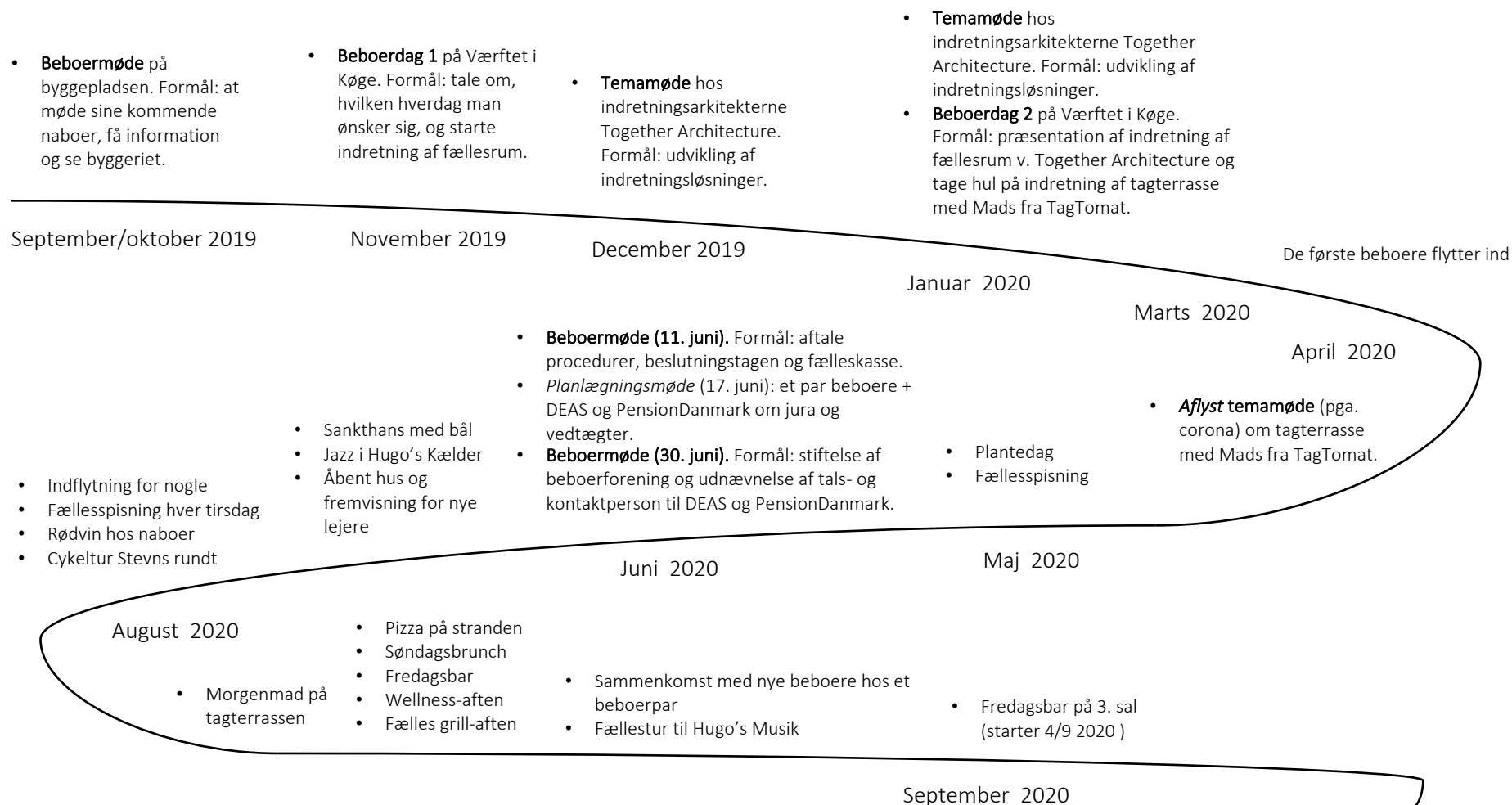
PRIMÆRT FOKUS PÅ DET PRAKTISKE OG INDRETNING

Beboerne oplever, at der i startfasen primært har været fokus på det praktiske omkring indretning, fx hvordan de ønsker indretning og brug af køkken og værksted og indkøb af ting og møbler. En beboer vurderer, at det blandt andet skyldes, at de beboere, der er flyttet ind fra start, er mennesker, der interesserer sig mest for det praktiske og ikke så meget for mere abstrakte emner og drøftelser om værdigrundlag og organisering.

AT FLYTTE IND

Oversigt over beboerinvolvering fra før indflytning til september 2020

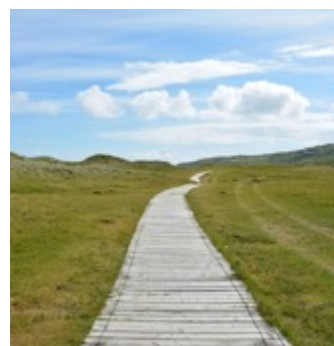
AT FLYTTE IND

Beboernes følelse af 'Det betyder det for mig at bo i Broen' – fokusgruppe 1, sep 2020

KORTØVELSE:

- 20 associationsbilleder.
- Ti beboere laver øvelsen.
- Hver beboer vælger ét kort, der bedst repræsenterer "Det betyder det for mig at bo i Broen".

NATURSTI: "Det her vælger jeg. Det er naturen, tænker jeg."

BÅLET: "Det var her, hvor vi havde vores første fest, som vi synes var så hyggelig. Dejlig mad og dejlige, friske mennesker med sang og musik. Og bål. Vi har et bålfad."

BALLONER: "Nogle billeder repræsenterer fællesskabet og andre naturen, og for mig er det to vigtige sider af det at bo her. Og jeg vil nødig vælge. Men jeg vælger det her, det forener det bedst. Det repræsenterer et muntret, broget fællesskab – det er alle ballonerne, og så et smukt sted."

SAMVÆR: "Den er svær. Der er flere ting, man vægter lige højt. Fællesskabet er oplagt, fordi det er så positiv en oplevelse, men jeg kan også godt lide den med vandet, fordi vi flyttede fra hus til lejlighed og til en ny by. Vi startede et nyt kapitel, så på privatdelen er det let og udsigt og muligheder og masser af spændende oplevelser. Her på Broen er jeg ikke i tvivl om, at det er fællesskabet. Jeg må tage fællesskabet, det er helt specielt det her."

ÅBEN DØR: "Det her med døren. Det er, fordi det er en dør ind til en god tilværelse. En åben dør. Tillidsfuldt, på en eller anden måde."

AT FLYTTE IND

Beboernes følelse af 'Det betyder det for mig at bo i Broen' – fokusgruppe 2, sep 2020

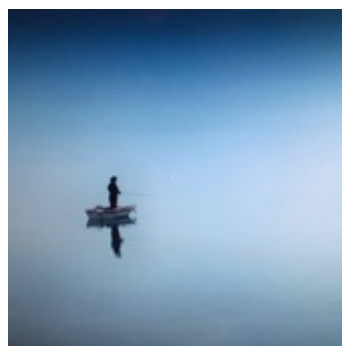

KORTØVELSE:

- 20 associationsbilleder.
- Ti beboere laver øvelsen.
- Hver beboer vælger ét kort, der bedst repræsenterer "Det betyder det for mig at bo i Broen".

BÅLET: "Bålet symboliserer, at du er sammen med andre. Jeg vil ikke kunne se for mig selv tænde et bål alene. Så for mig er det en eller anden form for fællesskab, at du sætter dig omkring et bål, og at du tænder et bål sammen. Og jeg forbinder det med hygge også. At hygge sig med andre. Uden at det skal være noget storslået. Men at man faktisk også godt bare kan være der og være sig selv, når man er der. Det synes jeg egentlig er lykkedes ret godt her."

FISKER PÅ HAVET: "Da vi skulle finde en ny bolig. Vi boede i Køge i et hus. Jeg kan godt lide at fiske. Og vi ville meget gerne tæt på vandet, og vi har kigget på mange af de lejligheder, der ligger her rundt omkring ... hernede ... Så man kunne dyrke sin hobby der – nu man ikke skulle tænke på have og sådan noget så ... Det er det, jeg forestiller mig, jeg skal lave her, når jeg ikke har andet at lave. Stå ude på molen og fiske."

BALLONER: "Jeg synes, det symboliserer meget det der med, at folk har lyst til at deltage i udelivet. Det trækker i en, at der er det her spændende uderum. Der er havet, der er skov, man kan gå nogle ture. Og så det der med ballonerne – altså vi kommer her hver især og hører på en eller anden måde sammen – men så kommer vi også med vores særpræg, så der er forskellige farver og nuancer, for vi byder ind med forskellige ting i det her fællesskab."

KRYDDERIER: "Det er, fordi jeg tænker, at bofællesskabet kunne indeholde et meget svagt krydderi, men helt op til det stærke også, og det er op til mig selv, og det er op til de mennesker, der vil være omkring mig, at definere det. Og det synes jeg krydderier kunne være en rigtig god måde at illustrere det på. Fællesskab det er, at man ser hinanden og respekterer de mennesker, man er. Mangfoldigheden i mennesket og sameksistensen."

FODSPOR: "Min hustru er født og opvokset på en båd. Og så boede vi i Gilleleje nogle år, og jeg er selv født og har boet i Solrød Strand og ved Køge Bugt. Vi bliver jo ikke yngre. Det var derfor, jeg tog stranden. For når vi vågner om morgenen, så har vi havet og solopgangen." [Interviewer spørger til fodspor – kommer I til at præge det?]: "Jeg gør nok, jeg tror ikke så meget, min hustru gør det. Hun er på plejehjem i øjeblikket."

AT FLYTTE IND

Beboernes følelse af 'Det betyder det for mig at bo i Broen' – Zoom-workshop, marts 2021

KORTØVELSE:

- 18 associationsbilleder.
- Ni beboere laver øvelsen.
- Hver beboer vælger ét billedekort inden mødet (kan derfor vælge det samme), "Det betyder det for mig at bo i Broen".

BÅLET: "Jeg har valgt billede nr. 17. For mig er sådan et bål det at hygge, og at man laver noget fælles. Og det synes jeg egentlig er det, det er, at være i et fællesskab."

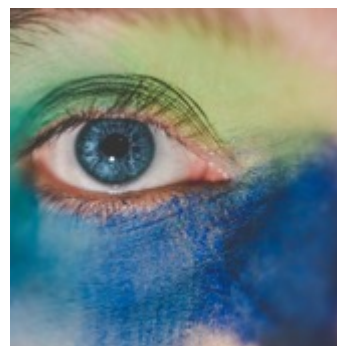
SPRINGE UD FRA KLIPPEN: "Jeg var kun tre sekunder om at vælge billede nr. 2. Fordi livet begynder, når man træder ud af sin komfortzone. Når man tør tage springet, tømme rygsækken og huset, lave en streg i sandet og begynde på en frisk. Ligesom her i fællesskabet: Jeg springer lige ud i tingene og prøver ting, jeg ikke har prøvet før."

EN, DER BADER: "Fordi vi naturligvis hver dag har en fantastisk udsigt her fra Broen af. Vi er jo en del af Valkyrien også (vinterbadeklub), og det er en hyggelig sammenkomst med andre. Og så har det noget at gøre med, at vand faktisk er en del med mit arbejde også: Vand er en del af at rejse. Og det er en god påmindelse om, hvor lille og ydmyg man også kan være en gang imellem. Plus der er sport i det. OG man kan dele en flaske rødvin ved vandet."

EN, DER BADER: "Jeg har valgt billede nr. 11. En, der bader. Det er, fordi – alle os, der bor her, vi kan godt lide at være en del af naturen. Jeg kan så godt lide, at man kan møde nogen, når man er ude at gå en tur. Man kan tage ud at bade sammen. Man kan snakke om solopgang. Det indbyder til fællesskab."

LIGE I ØJET: "Billede nr. 5. Det har jeg valgt, fordi "det sidder lige i øjet". Og farven blå står for himmel og hav. Og jeg synes, det har været fantastisk at komme til at bo heroppe."

AT FLYTTE IND

Beboernes følelse af 'Det betyder det for mig at bo i Broen' – Zoom-workshop, marts 2021

KORTØVELSE:

- 18 associationsbilleder.
- Ni beboere laver øvelsen.
- Hver beboer vælger ét billedkort inden mødet (kan derfor vælge det samme), "Det betyder det for mig at bo i Broen".

BALLONER: "Billede nr. 15, det med de kulørte balloner. Det er det samme som sidst og af samme grund som sidst: Jeg synes, det er helt utrolig godt til at udtrykke det der med at være flyttet i bofællesskab. Alle de forskellige farver, ligesom alle de forskellige mennesker. Og så bliver man i rigtig godt humør af at se på det. Der er sådan en opadgående bevægelse i hele billedet. Tilsammen der stiger vi bare lige deropad."

EN, DER BADER: "Jeg har valgt billede nr. 11. Fordi jeg kan godt lide vandet. Det er dejligt om morgenen, når solen kommer op. Jeg holder så meget af udsigten til vandet. Og jeg kan godt lide at komme ud på stranden om sommeren. Hvor man kan tage sin madpakke med. Det er godt at have andre, man kan være sammen med. Jeg er også glad for Bornholmerbåden, jeg ser, når den kommer ind sen aften, når den sejler, og så går jeg i seng."

ØJET: "Jeg har valgt nr. 5. Det er udsigten; både hvor jeg bor selv, men også fra når man går ud på tagterrassen. Og når man går rundt i området. Der er en fantastisk udsigt. Det er det virkelige. Det kan ikke være bedre."

EN, DER BADER: "Jeg har også valgt billede nr. 11. Jeg har altid ønsket at bo med udsigt til vandet. I mine unge dage var det mit ønske at bo på Sølystvej med udsigt til Silkeborgsøerne. Det lykkedes aldrig for mig. Men nu her på mine gamle dage, så er det lykkedes mig at få havudsigt her i Køge. Og det er jeg meget glad for."

Organisering og forventningsafstemning

September 2020 og marts 2021

ORGANISERING OG FORVENTNINGSADFÆSTNING

Organisering og opgaver er fordelt ud i roligt tempo og i ro og orden

START PÅ HUSORDEN I MAJ 2020

I slut-maj 2020 havde beboerne endnu ikke lavet en husorden, men de var begyndt på en liste over ting, de ønsker og er opmærksomme på – lige fra dørhåndtag, der ikke virker, til hvor mange vaskemaskiner man må bruge. På beboermøde den 11. juni drøftede beboerne sammen med Andel, DEAS, PensionDanmark og en advokat procedurer og beslutningstagen. I marts 2021, hvor bestyrelsen tegner beboergruppens samlede behov, er der lidt uenighed om, hvilke beslutninger bestyrelsen kan tage selv, og hvilke fællesskabet skal høres om: fx indkøb af relevant udstyr til køkkenet, som de hurtigt efter indflytningen erfarede ikke matchede beboernes behov. Nogle har doneret egne ting, men hvem ejer dem så, og hvem bestemmer over dem?

BESTYRELSE STIFTET 30. JUNI 2020 OG OPDATERET I MARTS 2021

På grund af covid-19 har de organiseringsmæssige ting været udsat. På beboermøde den 30. juni blev bestyrelsen stiftet med tre beboere for et år. I vedtægterne står der, at der er fem medlemmer i bestyrelsen, men de vil først øge antallet, når der kommer flere beboere til. I marts 2021 fortæller en deltager: *"Vi har kun indtil nu siddet tre i bestyrelsen. Men vi har lige fået et fjerde medlem. Det er godt."*

PRAKTISKE OPGAVER ER FORDELT

Beboerne har fordelt forskellige praktiske opgaver på fællesarealer m.m. – rengøring af fællesarealer, vanding af blomster, festudvalg. *"Tingene afgøres ved, at vi sidder og snakker om det. Det er foregået så stille og roligt!"* fortæller én. I marts 2021 er der oprettet flere små opgaver og grupper, som både de første og nogle senere indflyttede beboere har meldt sig til og løser sammen.

ORGANISERING OG FORVENTNINGSADFÆSTNING

Organisering er vigtigt, fordi fællesskab skal leves, fejres og deles

FÆLLESSKABER OPSTÅR, NÅR MAN SKAL FORVALTE NOGET SAMMEN

At forvalte noget sammen, tage ansvar og bidrage til en opgaveløsning fremmer menneskers oplevelse af fællesskab og glæde ved fællesskaber.

En af de sidst ankomne har meldt sig til vedligeholdelsesgruppen på sidste Zoom-møde. Det vaskerum, der er, har svære, langsomme maskiner. De skal renses og vedligeholdes og er tydeligvis ikke industrimaskiner og mangler brugervenlighed.

VI HAR EN KALENDER

En Google-kalender giver beboerne et overblik over de forskellige ting, der sker. Den er valgt, fordi den er tilgængelig og nem at forstå. Beboerformanden lægger aktiviteter op.

SELVORGANISERET VELKOMST, FØDSELSDAGSFEJRING OG 'FAMILIE'

"Når der kommer nye beboere, så spørger en af os fra fødselsdagsgruppen dem, om de vil oplyse deres fødselsdato, for vi har et gaveudvalg, hvor vi prøver at købe noget, der betyder noget for fødselaren, noget, der passer til personen. Der bliver sunget fødselsdagssang med manér – især i coronatiden."

Da Antropologerne spørger: "Hvorfor er fejringer vigtige?" lyder svaret:

"Det er vigtigt, fordi – uden at skulle sende kleenex rundt – så er der mange af os, der har langt hjem til familien. Og dem har vi jo ikke set meget. Så sagt på en anden måde, så er der venner her i Broen, der er blevet til familie. Vi har set dem så meget, at vi betragter dem som familie. Vi lærer hinanden så godt at kende, og jeg er faktisk slet ikke i tvivl om, at enhver vil hjælpe den anden her. Til hver en tid. Så det er en ekstra fejring. Det er på niveau, som man faktisk kan sige, det er familie, i coronatiden her."

Fællesskab og trivsel

September 2020 og marts 2021

FÆLLESSKAB OG TRIVSEL

Positive forventninger og et velfungerende fællesskab blandt de første beboere

MASSER AF LØST ORGANISEREDE FÆLLESSKABSAKTIVITETER

Det hverdagsfællesskab, der er opstået i Broen hen over den første sommer, hvor kun få er flyttet ind, og hvor man – som resten af Danmark – har været udfordret af den nye coronavirus, kan bedst karakteriseres som personligt og relationsbåret og helt overvejende socialt motiveret og interesseorienteret. Det består af nogle meget forskellige mennesker, der i en positiv og respektfuld stemning rækker ud mod hinanden. Noget praktisk har man skullet forholde sig til, men meget afventer. Og det organisatoriske, formelle, har man også ventet med og 'udskudt'. Men efter omkring et kvart år sammen i bebyggelsen er bestyrelse mv. etableret.

HÅB OM, AT ALLE INKLUDERES

En beboer lægger vægt på, at det er vigtigt, at fællesskabet i Broen bliver inkluderende, åbent og frivilligt, så alle altid har mulighed for at melde sig til alle fællesskabsaktiviteter og selv kan vælge til og fra.

ØNSKE OM RUMMELIGHED OG PLADS TIL ÆRLIGHED OG OMSORG

Beboerne ønsker og tror, at de kan skabe et sted, hvor der er rummelighed og plads til at være ærlig. Flere er også opmærksomme på, at det er vigtigt at drage omsorg for hinanden.

FLERE HOBBYFÆLLESSKABER

"Jeg kunne forestille mig, at der kom nogle flere hobbyfællesskaber. Vi kan ikke alle sammen være interesserede i de samme ting. Det kan være, der er nogle, der vil fiske, eller nogle, der strikker. Men det er nok svært, når vi er så få, som vi er nu."

"Jeg tror, det er vigtigt, at der er åbenhed om alt, hvad man foretager sig. Så det hele tiden bydes ud, så man kan melde sig til. At have alle med fra start, så alle føler sig inkluderet og kan vælge til."

Kvinde, telefoninterview

"Jeg tror, det er vigtigt, at man ved en del om hinanden. Ved første møde, hvor vi sad spredt, der snakkede man meget om, hvad man laver og kan og har lyst til. Det fortsatte ved det næste. En sørgede for, at vi fik noget at spise. Jeg ved ikke alt om de andre, men nogle ting."

Mand, telefoninterview

"Først og fremmest vigtigt, at vi forholder os til hinanden – hvor der er den der rummelighed. Vise, hvad man er for en. Man skal vise sine sider."

Kvinde, telefoninterview

FÆLLESSKAB OG TRIVSEL

Kommunikation og koordinering

MAIL

Flere beboere nævner mailen som den primære kommunikationsform, når der skal arrangeres aktiviteter: *"Jamen, det er foregået meget på nettet, for så har vi haft grillaften, for 'Navn' skaffede jo denne her grill, så mødtes vi til grillaften om søndagen. Så det har været meget på mailen, hvor vi har skrevet til hinanden. Det er det mest effektive. Folk byder ind med forskellige ting."*

TAVLE I GANGEN

Opslagstavlen i det fælles ankomstområde har formelle opslag som en kalender, instruktion til kapillærkasser fra TagTomat og diverse opslag om kultur mm.

TAVLER I VÆRKSTED/KONTORLOKALE

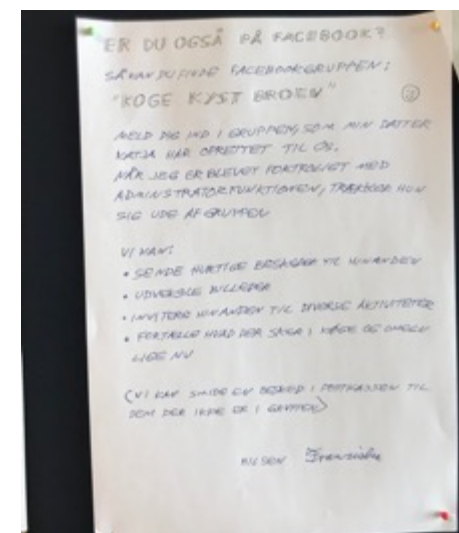
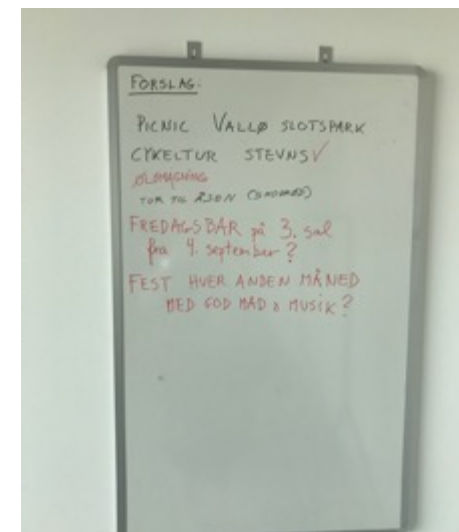
På de to tavler i værkstedet (kontoret) i stueetagen skriver beboerne om de fællesskabsaktiviteter, der foregår, eller som nogen har ønske om.

FACEBOOK

Ikke alle er på Facebook, men for dem, der er, er der oprettet en gruppe for beboerne i Broen.

SPONTANTE MØDER

Beboerne fortæller, at de er gode til at invitere hinanden med til aktiviteter, når de støder ind i hinanden i og rundt om huset.

FÆLLESSKAB OG TRIVSEL

Tæt sammenhold blandt beboere, men betænkelighed ved at få plads til alle

DER ER IKKE PLADS TIL 40 BEBOERE TIL FÆLLESSPISNING

Nogle beboere er betænkelige ved, om der kan være plads til alle til fællesskabsaktiviteter, når alle lejligheder bliver udlejet. Fællesarealerne er ikke store nok til at kunne rumme 40 beboere på én gang. Andre beboere pointerer dog, at der i det materiale, de har læst om Broen, heller ikke bliver lagt op til, at alle skal samles på én gang, men at rummet skal være fleksibelt til hverdag/fest.

FOKUS PÅ AT INKLUDERE NYTILKOMNE BEBOERE

Beboerne taler i maj og juni 2020 om, at det er vigtigt, at den sammentømrede gruppe, der er dannet fra start, er opmærksom på at inkludere og tage godt imod nytilkomne beboere, der flytter ind på et senere tidspunkt. Da vi besøger i marts 2021 og laver virtuel fokusgruppe, er det udelukkende de 'førsttilkomne', der deltager. Vi laver derfor tre ekstra interviews med 'nytilkomne' og følger op med enkelte af de tidligst indflyttede, og alle er enige om, at corona har sat sine begrænsninger for udvidelse af fællesskabet.

OMSORG FOR HINANDEN

Til fokusgruppen fortæller en beboer, at hun og hendes mand i en snak med parrets søn tidligere på aftenen kom til at snakke om "at vi er simpelthen så glade for det. Når der er nogen, der har fødselsdag, så holder vi fødselsdag hernede. Vi har været til jazzbrunch sammen, vi har været i Hugo's Kælder sammen. Planen var egentlig for min mand og jeg, at vi skulle finde en lækker lejlighed inde i København, og der havde vi ikke snakket så godt med naboerne, som vi gør her." En anden bekræfter: "Vi har spot på hinanden. Vi lægger mærke til, hvis nogle ikke har det så godt. Vi siger fx videre, hvis vi ikke er hjemme, så man ved, hvorfor man ikke ser mig i et par dage."

"Vi plejer jo, ligesom når vi sidder og har fællesspisning, at være enige om, at vi har det utrolig godt. Det er generelt sådan, at det går rigtig, rigtig godt!"

Kvinde, fokusgruppe

"Det fungerer så godt med de mennesker, vi er, men det har meget at gøre med, at det er sådan nogle søde mennesker, som vi er. Det er venlige mennesker, som gerne vil det. Og hvor meget det egentlig har med bygningen at gøre, det er svært at sige."

Kvinde, fokusgruppe

"Men vi har også nogle betænkeligheder, når alle lejligheder bliver lejet ud. Vi kan blive omkring 40 mennesker, som på en eller anden måde skal kunne være i de her lokaler."

Kvinde, fokusgruppe

Broen, Køge Kyst

Konklusion og anbefalinger

KONKLUSION

På hverdagsfællesskaber, fællesrum og kvaliteter ved Broen i det første brugsår, 2020-2021

ET GODT HUS MED VELFUNKTERENDE FÆLLESRUM

Broen fungerer på flere niveauer. Som seniorboligfællesskab samler bygningens omgivelser og placering ved naturområde og hav beboerne om fælles interesser og om en fælles glæde, nydelse ved og stolthed over at bo der. Som fællesrum inde i bygningen fungerer mange af de fællesfaciliteter efter hensigten – særligt Broens hjerte, med en smuk overgang mellem inde og ude og mellem køkken/fællesrum og det tilhørende værksted/kontor. Stueetagen er smukt, hyggeligt og fleksibelt indrettet med en del af beboernes egne genstande, hvilket skaber hjemlighed og tilhørsforhold og noget at tale om i starten. På det helt nære plan er beboerne glade for deres lejligheder, men de mener, der går for meget spildplads til gang og altangang, som de ikke bruger i den udstrækning, pladsen lægger op til, hverken alene eller sammen med de andre. Det samme gælder fællesgården med 'Skibet', som mest er indrettet til børn.

UDVIDELSEN AF BEBOERFÆLLESSKABET ER UDFORDRET AF CORONA

Ved vinterbesøget i marts 2021 var 25 af de 29 lejligheder udlejet. Men corona har gjort det svært at være fælles og bruge og udvikle rummene i den grad, beboerne ønsker. *"Der er jo ikke rigtigt sket noget på det sidste halve år,"* siger kvinden i et ægtepar, der takker nej til at være med i fokusgruppen i maj 2021, fordi alt har stået stille siden 2020, som de ser det. *"Vi hilser ikke bare kort, vi stopper op og taler gerne længe sammen, når vi møder hinanden,"* fortæller dem, der kommer. Broen har udviklet et solidt hilse- og kendskabsfællesskab. Men de sidst indflyttede har grundet corona-forsamlingsloft holdt sig fra fællesspisning, der har kørt videre hver tirsdag (med to meter mellem pladserne og afspritning), og de glæder sig til at kunne være med. Til at præge og nyde rammerne for et godt hverdagsliv.

ANBEFALINGER

Anbefalinger – det anbefaler vi til Broen og nye byggerier

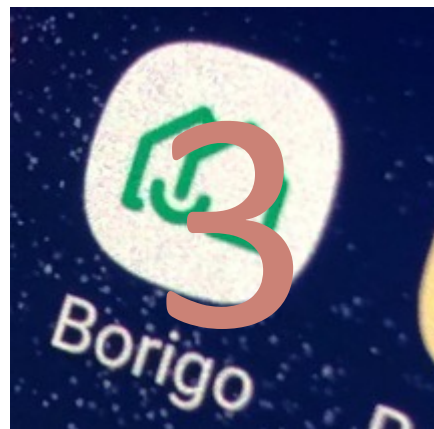
#1 SKAB PLADS, IKKE SPILDPLADS

Der er mulighed for, at arkitekternes designprincip 'nære opholdsarealer' endnu kan nå at bekræfte sin værdi, men i det første coronaudfordrede år med hverdagsliv i Broen er det ikke lykkedes at skabe liv og nærhed omkring ind- og udgang til lejlighederne andet end hos dem i stueplan, der vender ud mod gården. Anbefalingen fra beboerne er klar: Brug hellere plads på boligen end på de nære opholdsarealer. De bruges ikke (endnu) og opleves som spild af god plads.

#2 EN PROFIL FOR ET FÆLLESSKAB

'Optaget' og indslusning af nye beboere kan gøres bedre. Udlejer er på ingen måde ansvarlig for en 'varm velkomst' (det sørger beboerne selv for). Men parterne skal vide, at det kan betale sig at støtte en bestyrelse i at få lavet fx en måde at tage imod 'nye' på. Rundvisninger, makkerpar, og andre procesfaciliterende greb, der kan støtte beboerne i at være fælles om ikke blot natur og mad, men netop om hinanden og den tillid, der gerne skal bære det aktive seniorboligfællesskab, man ønsker.

#3 INTRODUCÉR FÆLLES APP

Når fællesskaber er uformelle og små, kan udokumenterede og mundtlige aktiviteter være en fordel. Men når mange skal kommunikere og være velorienterede, så bør og kan et fælles demokratisk og åbent og synligt værktøj som fx en app til mobiltelefoner tages i brug. Hvis arbejdsgrupper fortæller, hvad de gør og laver, hvornår de mødes, og hvad de har for, og hvis uformelle aktiviteter deles som åbne invitationer, øges brugen af rum og fællesskaber og aktiviteter på stedet.

#4 LAV SENIORVENLIGE LØSNINGER

Som noget naturligt har beboere i et nyt byggeri input til forbedringer og til rettelse af uhensigtsmæssigheder. Gå i tidlig dialog om, hvad der kan forbedres: Sæt døråbnere op, lad beboerne komme med input til viceværten (der betales til over huslejen, og som kan og bør bruges som daglig go to-person) og forslag til, hvor han kan holde til. Find løsninger på vindafskærmning sammen. Gør det i dialog med de nuværende boligfællesskaber og med Realdania, der har og samler viden.

RÅD OG ØNSKER TIL NYE BYGGERIER

Råd og input fra Broens beboere til nye byggerier

- **Sørg for automatåbning af samtlige tunge døre.** Alle beboere har svært ved at åbne de tunge branddøre, og flere får blå mærker af dem, fx når de skal håndtere dørene samtidig med et gangstativ. Også med en cykel eller en indkøbspose i hånden er det muligt at komme nemt fra kælder og op.
- **Gør fordelingsrum i kælder og elevator større.** Rummet mellem elevator og kælder er lukket og klaustrofobisk. Og i elevatoren er der for trangt, til at en beboer kan modtage en gæst (med hjælper) i kørestol. Man kan ikke være tre og ikke komme rundt med selv en lille kørestol.
- **Gør de nære opholdsarealer mindre.** Der er for meget spildplads på gange ved lejlighederne og på altangangene udenfor. Kan bruges på lejlighederne.
- **Lav pusleplads til cykler.** Nye byggerier skal have afløb, så man kan vaske cykel, og nem adgang til cykelkælder (man bliver ikke yngre).
- **Lav professionelle vaskeriløsninger.** Gør de opstillede maskiner hurtigere og mindre komplicerede. Det er mere bæredygtigt i længden.
- **Tænk målgruppen mere (endnu) ind i indretning af udeområder.** Den udendørs faste belysning på væggen på bygningen over for Broen forhindrer fx stjernevig om natten. Gør plads til petanque og andre ad-hoc-aktiviteter.
- **Lav nemmere booking af gæsteværelser.** Flere har bl.a. valgt Broen, fordi der er overnatningsmuligheder for familie, der kommer langvejsfra. Det fungerer ikke godt. Gør bookingsystem (og pris, mener nogle) meget brugervenlig.

A photograph of a field filled with numerous red poppies and tall green grass. The poppies are in various stages of bloom, some fully open and others as buds. The grass is thin and wispy, reaching up between the flowers. The overall scene is a natural, wild meadow.

Antropologerne

forståelse & forandring

FOR MORE INFORMATION | Antropologerne Rikke Ulk ApS

Stauns 3, DK - 8503 Samsø | klub, Linnésgade 25, DK - 1361 København K | +45 2811 2010 | ru@antropologerne.com | www.antropologerne.com